

Spiknutí dopisní bomby Lehi proti prezidentu Harrymu S. Trumanovi v roce 1947

V polovině roku 1947, když se napětí v Britském mandátu Palestina stupňovalo, sionistická paramilitantní skupina Lehi, známá také jako Sternova banda, zorganizovala odvážný, ale nakonec neúspěšný pokus o útok na prezidenta USA Harryho S. Trumana pomocí dopisních bomb. Tento málo známý incident, zastíněný notoricky známějšími činy Lehi, odráží ochotu skupiny zasáhnout mezinárodní osobnosti, které považovala za překážku své vize židovského státu. Ačkoli plán nezpůsobil žádnou újmu, podtrhuje volatilní průsečík americké zahraniční politiky a židovského povstání v období před založením Izraele v roce 1948.

Pozadí: Lehi a boj o Palestinu

Lehi, založená v roce 1940 Avrahamem Sternem, byla radikální odštěpenecká skupina od větší organizace Irgun Zvai Leumi, která usilovala o ukončení britské nadvlády v Palestině a založení židovského státu. Na rozdíl od umírněnějšího Irgunu Lehi přijímala extrémní taktiky, včetně atentátů a bombových útoků, zaměřené na britské úředníky, arabské civilisty a dokonce i židovské umírněné. Do roku 1947 se kampaň Lehi zintenzivnila, poháněná frustrací z britských restriktivních imigračních politik – kodifikovaných v Bílé knize z roku 1939 – a pomalým pokrokem mezinárodního společenství při řešení otázky Palestiny.

Prezident Harry S. Truman, který nastoupil do úřadu v dubnu 1945, byl v tomto kontextu klíčovou postavou. Súčtil s židovskými uprchlíky a sionistickou věcí a podporoval založení židovské vlasti, když slavně uznal Izrael několik minut po jeho vyhlášení nezávislosti 14. května 1948. V roce 1947 však jeho administrativa čelila protichůdným tlakům: podpoře židovských aspirací při zachování vztahů s arabskými státy a vyhýbání se zapletení do chaosu Britského mandátu. Trumanovy výzvy k zvýšené židovské imigraci do Palestiny a jeho podpora plánu OSN na rozdělení byly skupinami jako Lehi považovány za nedostatečné, protože jakékoli zpoždění nebo kompromis považovaly za zradu.

Plán: Dopisní bomby do Bílého domu

V polovině roku 1947 poslali operativci Lehi sérii dopisních bomb adresovaných prezidentu Trumanovi a vysokým úředníkům Bílého domu. Tyto bomby, maskované jako běžná pošta, byly součástí širší kampaně, která zahrnovala podobné bomby zaslané britským úředníkům, včetně ministra zahraničí Ernesta Bevena a koloniálního tajemníka Arthura Creech Jonese. Plán organizovalo vedení Lehi, pravděpodobně včetně osobností jako Jicchak Šamir, budoucí izraelský premiér, který hrál klíčovou roli v operacích Lehi během tohoto období.

Dopisní bomby byly zachyceny dříve, než dorazily k cílům, pravděpodobně americkou poštovní nebo bezpečnostní službou, ačkoli konkrétní detaily zachycení zůstávají nejasné. K

žádným výbuchům nedošlo a nebyly hlášeny žádné zranění ani úmrtí. Incident tehdy získal minimální veřejnou pozornost, pravděpodobně aby se zabránilo zhoršení vztahů mezi USA a sionisty nebo povzbuzení dalších útoků. Historické záznamy, včetně zpráv o pokusech o atentát na americké prezidenty a aktivitách Lehi, potvrzují existenci tohoto plánu, ale nabízejí málo podrobností, což odráží jeho status jako drobné, neúspěšné operace.

Motiv: Proč zamířit na Trumana?

Rozhodnutí Lehi zaútočit na Trumana pramenilo z jejich vnímání americké politiky jako nedostatečně podpůrné sionistickým cílům. Navzdory Trumanově podpoře židovské imigrace a židovské vlasti Lehi považovala opatrný přístup jeho administrativy – vyvažující zájmy Arabů a Britů – za překážku. Širší strategií skupiny bylo internacionalizovat jejich „válku za osvobození“ proti britské nadvládě a tlačit na světové mocnosti k rozhodným krokům. Útokem na Trumana chtěla Lehi vyslat zprávu, že žádný vůdce není mimo jejich dosah, v naději, že naruší diplomatickou nečinnost a upozorní na svou věc.

Taktika dopisních bomb nebyla pro Lehi novinkou. Již dříve ji použili, včetně pokusu o útok na britské úředníky v roce 1946 a atentátu na lorda Moyna, britského ministra pro Blízký východ, v roce 1944. Kampaň z roku 1947 rozšířila tento přístup na USA, což odráželo rostoucí odvahu a zoufalství Lehi, jak konflikt v Palestině sílil.

Následky a dopad

Neúspěšný plán měl jen malý okamžitý dopad. Truman, neodrazený, pokračoval ve formování americké politiky vůči Palestině, což vyvrcholilo jeho rychlým uznáním Izraele v roce 1948. Incident výrazně neovlivnil vztahy mezi USA a sionisty, pravděpodobně kvůli jeho utajení a širšímu kontextu americké podpory židovského státu. Lehi, odsouzená jako teroristická organizace OSN, britskou a americkou vládou a také hlavními sionistickými vůdci, jako byl David Ben-Gurion, byla po založení Izraele v roce 1948 rozpuštěna. Její členové byli začleněni do Izraelských obranných sil a někteří, jako Šamir, se později dostali do významných politických rolí.

Obskurnost tohoto spiknutí v historických záznamech odráží jeho nedostatek hmatatelných důsledků a citlivost vztahů mezi USA a Izraelem v té době. Na rozdíl od atentátu Lehi na Folke Bernadotte v roce 1948, který vyvolal mezinárodní pobouření, zůstal Trumanův plán pouhou poznámkou pod čarou, zmíněnou jen letmo v popisech aktivit Lehi nebo bezpečnosti amerických prezidentů.

Dědictví a historický význam

Spiknutí dopisních bomb proti Trumanovi v roce 1947 zdůrazňuje složitost sionistického hnutí před založením Izraele, které zahrnovalo jak umírněné, tak extremistické frakce. Činy Lehi, ačkoli odsuzované osobnostmi jako Chaim Weizmann a Ben-Gurion, byly součástí širšího boje, který nakonec přispěl k založení Izraele, i když jejich metody odcizily spojence a komplikovali diplomacii. Incident také podtrhuje rané výzvy amerického zapojení na Blí-

zkém východě, když Truman balancoval mezi domácími a mezinárodními tlaky, aby definoval roli Ameriky v arabsko-izraelském konfliktu.

Dnes je tento plán příležitostně zmiňován v diskusích o pokusech o atentát na americké prezidenty nebo kontroverzním dědictví Lehi. Na platformách jako X se odkazy na tento incident občas objevují v narativech zpochybňujících vztahy mezi USA a Izraelem, ale často postrádají nuance nebo přehánějí vliv Lehi. Historici považují tento plán za drobnou, ale výmluvnou epizodu, která ilustruje, kam až byly extremistní skupiny ochotny zajít ve svém úsilí o dosažení svých cílů.

Závěr

Spiknutí dopisních bomb Lehi proti prezidentu Harrymu S. Trumanovi v roce 1947 bylo neúspěšným pokusem zastrašit klíčovou mezinárodní osobnost během klíčového okamžiku konfliktu v Palestině. Ačkoli nezpůsobilo žádnou újmu, odráží radikální taktiky Lehi a vysoké sázky sionistického boje za státnost. Trumanova odolnost a pokračující podpora židovského státu pomohly utvářet moderní Blízký východ, čímž se plán Lehi stal prchavým, i když odvážným aktem vzdoru v transformační éře.